TALABA SHAXSIYATI JAMOA MADANIYATI VA MILLIY MADANIYATDA

To'xtayeva Marjonabonu Nizomiddin qizi
Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti
Filologiya fakulteti xorijiy til va adabiyoti
yo'nalishi 1-bosqich 106-guruh talabasi
https://doi.org/10.5281/zenodo.24351433

Annotatsiya: Mazkur tezisda oliy ta'lim muassasalari talabalarida yuksak ma'naviy-axloqiy fazilatlarni, jumladan, milliy qadriyatlar va sog'lom jamoa madaniyatini shakllantirish masalalari ilmiy-pedagogik jihatdan atroflicha tahlil qilingan. Talaba shaxsining kamolotida milliy o'z-o'zini anglash, jamoadagi o'zaro hurmat, hamjihatlik va axloqiy me'yorlarning o'rni ko'rsatib o'tilgan. Shuningdek, talabalar yoshlarida faol fuqarolik pozitsiyasi va ma'naviy immunitetni kuchaytirish bo'yicha amaliy tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: talaba shaxsiyati, jamoa madaniyati, milliy qadriyatlar, ma'naviy-axloqiy tarbiya, shaxs kamoloti, hamjihatlik, ijtimoiy muhit, oliy ta'lim.

Аннотация: В данном тезисе всесторонне проанализированы вопросы формирования высоких духовно-нравственных качеств у студентов высших учебных заведений, включая национальные ценности и культуру здорового коллективизма. Показана роль национального самосознания, взаимного уважения, солидарности и этических норм в развитии личности студента. Также даны практические рекомендации по укреплению активной гражданской позиции и духовного иммунитета среди молодежи.

Ключевые слова: личность студента, культура коллектива, национальные ценности, духовно-нравственное воспитание, развитие личности, солидарность, социальная среда, высшее образование.

Abstract: This thesis comprehensively analyzes the issues of shaping high moral and spiritual qualities among higher education students, including national values and a healthy team culture. It highlights the role of national self-awareness, mutual respect, solidarity, and ethical norms in the development of a student's personality. Furthermore, practical recommendations are provided for strengthening active civic stance and spiritual immunity among young people.

Keywords: student personality, team culture, national values, spiritual and moral education, personal development, solidarity, social environment, higher education.

Kirish Mamlakatimizning ertangi kuni, uning iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy taraqqiyoti bugungi talaba-yoshlarning qanday ma'naviy muhitda voyaga yetishiga, ularning dunyoqarashi va e'tiqodiga bevosita bog'liq. Oliy ta'lim maskanlari yoshlarga faqat mutaxassislik bo'yicha ilmiy bilim beribgina qolmay, ularni yetuk shaxs, milliy va umuminsoniy qadriyatlarni hurmat qiladigan, jamoada o'z o'rnini topa oladigan madaniyatli fuqaro qilib tarbiyalashda muhim markaz hisoblanadi. Bugungi globallashuv va

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

axborot oqimi shiddatli tus olgan davrda yoshlar ongida milliy o'zlikni saqlab qolish, ularni yot g'oyalardan himoya qilish hamda jamoa madaniyatini shakllantirish eng dolzarb vazifalardan biridir. Ushbu tezisda talaba shaxsining shakllanishida milliy qadriyatlar va talabalar jamoasi madaniyatining o'zaro bog'liqligi tahlil qilinadi

Talaba shaxsiyati kamolotida milliy va umuminsoniy qadriyatlarning tutgan o'rni. Shaxs tarbiyasi uzoq davom etadigan va uzluksiz jarayon bo'lib, uning asosi milliy ildizlarga, ajdodlardan meros qolgan yuksak qadriyatlarga borib taqaladi. Talaba yoshlar davri — bu insonning o'zligini anglay boshlagan, dunyoqarashi qat'iy e'tiqodga aylanadigan eng mas'uliyatli bosqichidir. O'zbek xalqining azaliy qadriyatlari sirasiga kiruvchi kattalarga hurmat, kichiklarga izzat, halollik, ota-ona va ustoz oldidagi burch, mehr-oqibat hamda bag'rikenglik kabi fazilatlar yoshlar ongiga chuqur singdirilsa, ular har qanday ma'naviy tahdidlarga qarshi tura oladigan mustahkam immunitetga ega bo'ladilar.

Milliy qadriyatlar faqatgina o'tmish xotirasi emas, balki bugungi kunda ham yoshlarning xulq-atvorini tartibga soluvchi axloqiy mezon vazifasini bajaradi. Talaba o'zining milliy madaniyatini, tarixini va tilini qanchalik chuqur hurmat qilsa, boshqa xalqlarning madaniyatiga ham shunchalik bag'rikeng va to'g'ri munosabatda bo'la oladi. Bu esa chinakam ma'rifatli, madaniyatli va intellektual salohiyatli shaxsni tarbiyalashning asosiy shartidir.

Oliy ta'lim muhitida jamoa madaniyati va o'zaro hamjihatlikni rivojlantirish yo'llari. Talaba shaxsi yolg'iz o'zi emas, balki u o'qiyotgan oliy ta'lim muassasasi, guruhdoshlari va talabalar jamoasi muhitida kamol topadi. Jamoa madaniyati deganda talabalarning o'zaro hurmati, bir-birini qo'llab-quvvatlashi, o'quv jarayonidagi va jamoat ishlaridagi faolligi hamda guruhdagi sog'lom ma'naviy muhit tushuniladi.

Guruhda yoki fakultetda sog'lom jamoa madaniyatini shakllantirish uchun quyidagi amaliy yondashuvlarni qo'llash yaxshi samara beradi:

Ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni tashkil etish: Talabalarning bo'sh vaqtini mazmunli o'tkazish uchun milliy bayramlarga bag'ishlangan kechalar, kitobxonlik tanlovlari, teatr va muzeylarga jamoaviy tashriflarni uyushtirish.

Jamoaviy loyihalar va intellektual bellashuvlar: Talabalarni turli ilmiy to'garaklar, ijtimoiy loyihalar va sport musobaqalariga jamoa bo'lib qatnashishini rag'batlantirish, bu orqali ularda liderlik xususiyatlari va jamoada ishlash ko'nikmasini rivojlantirish.

Ustoz-shogird an'analarini kuchaytirish: Professor-o'qituvchilarning talabalar bilan samimiy muloqotini yo'lga qo'yish, ularga nafaqat fan sirlarini, balki hayotiy tajribalar va odob-axloq qoidalarini o'rgatib borish.

Sog'lom psixologik muhit yaratish: Guruhda o'zaro ishonch va adolat muhitini mustahkamlash, talabalarning fikrini erkin bildirishiga sharoit yaratish hamda ular o'rtasidagi tushunmovchiliklarni o'z vaqtida pedagogik asosda bartaraf etish.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, talaba shaxsiyatining shakllanishi, jamoa madaniyatining yuksalishi va milliy qadriyatlarga sodiqlik bir-biridan ayrilmas, yagona uzviy jarayondir. Oliy ta'lim muassasalari yoshlarga faqat kasbiy bilim beruvchi maskan bo'lib qolmay, ularni yuksak insoniy fazilatlar egasi, vatanparvar va mas'uliyatli fuqaro qilib tarbiyalovchi ma'rifat o'chog'i bo'lishi lozim. Talabalarda milliy qadriyatlarga hurmat va sog'lom jamoa madaniyati qanchalik puxta shakllansa, jamiyatimizning kelajagi shunchalik barqaror, ilm-fan va madaniyat esa yanada ravnaq topadi.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasining "Ta’lim to‘g‘risida"gi Qonuni (O‘RQ-637-son). – Toshkent, 2020-yil 23-sentabr.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida"gi PF-60-son Farmoni.
3. Shermuhamedova N. Epistemologiya (Bilim nazariyasi). – Toshkent: Fan va texnologiya, 2018. – 280 b.
4. Ziyomuhammadov B., Abdullayeva Sh. Ilmiy pedagogika asoslari. – Toshkent: Turon-Iqbol, 2015. – 216 b.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.